

MŮJ OSUD JE VE VAŠICH RUKOU

Ester Lammelová

Martin Duřt | Aneta Hauhalterová | Jakub Hojka
Marek Novák | Metoděj Novotný | Klára Parmová

MŮJ OSUD JE VE VAŠICH RUKOU

Ester Lammelová

Martin Duřt, Aneta Haushalterová, Jakub
Hojka, Marek Novák, Metoděj Novotný, Klára
Parmová

ÚVOD

Můj osud je ve vašich rukou... Knížka povídek o osudech skutečných i smyšlených. Je to i název povídky Esti Lammelové, jejímž snem bylo vydat knížku povídek svých i svých přátel. V roce 2018 mne oslovila organizace Zlatá rybka, zda bych nepomohl radou a zkušenostmi se splněním tohoto přání. Na první pohled se zdálo, že se jedná o snadný úkol. Ale osud Ester byl v rukách lékařů, ale hlavně v rukách vyššího osudu. Cystická fibróza a stav po transplantaci plic zužoval její pracovní možnosti i čas. Ale sen a přání stále žily. Dát dohromady povídky tak, aby vznikla kniha, je náročný úkol i pro zdravého člověka. Přesto se jí podařilo shromáždit výchozí materiál, svoji povídku i povídky svých přátel. Přání a touha dokončit toto dílo nakonec zůstalo jedním z posledních přání Ester. Slíbil jsem jí, že knížku společně se Zlatou rybkou dokončíme, ať si osud hodí kostky jakýmkoliv způsobem.

Dostáváte do ruky knížku povídek, jako důkaz, že jsou přání a touhy, které mohou přesáhnout naše fyzické bytí a zanechají na tomto světě stopu navždy.

Michal Vaněček

MARTIN DUŘT

„Jsem tvorem slov a psaní je pro mne vším. Zajímají mne příběhy po mezní, příběhy lidí a tvorů stojících na okraji společnosti a v situacích, které nemohou sami vyřešit ani pochopit. Mám k tomuto tématu velmi blízko, neboť jsem strávil většinu svého života bojem s klinickými depresemi. I v bolesti se ovšem skrývá jistá hluboká, zvrácená krása, již hodlám ve svém umění prozkoumat. Snad právě proto si mě Eša vybrala jako jednoho ze svých spoluautorů.“

MILOSTNÁ BALADA O VIDLIČCE A NOŽI

Martin Duřt

Slova úvodní

Abych se vyvaroval případného zmatku čtenáře, musím zde upozorniti, že vše zde popsané se skutečně odehrálo v útrobách mého příborníku, jenžto je umístěn toliko v první zásuvce nízké skříně podpírající desku přípravnou v mé kuchyni. Tento příborník skládá se z několika oddílů, od sebe nevysokými, a tudíž překonatelnými přepážkami oddělených. V části nejbliže k čelu šuplíku poklidně leží lžice veliké, polévkové, vodorovně s dřevem předku zásuvky. Za nimi pak jsou dvě kapsy na vidličky, jichž mám na poměry svobodného mládence snad až příliš. Často se samovolně přesouvají a jinak podivně mění své konstelace, následující snad zákony mně zcela neznámé. Poslední v řadě je pak užší přihrádka na nože, ježto je však delší než vlysy ostatní. Je tomu tak proto, že nože jsou vznešeného rodu a vyžadují místo pro své vypínající se čepele. Úplně vlevo pak ještě, kolmo k ostatním, je situována část vyhrazená lžičkám malým, do čaje i do kávy. Jelikož náš příběh je však milostným, z pochopitelných důvodů mravních se o nich zmiňovati nehodlám. Dále vzadu jsou pak

předměty rozličné, od nožů ostrých a brček po jakési jehlice účelu nepoznatelného, které však vesměs nehrají podstatnou roli a vlastně mi často ani není známo, nač jsem si jich kdy pořizoval.

Den první

Jakmile jsem vstal, zuby si vyčistil a v zrcadle se zhlédl, jako obvykle jsem zamířil do kuchyně, abych se před odchodem do zaměstnání občerstvil trochou kakaa a snad i něčím k zakousnutí. Když vyjmul jsem ze zásuvky brčko do nápoje, zpozoroval jsem jakýsi rozruch mezi svými rozličnými přibory. Rozumí se však, že nevěnoval jsem mu přílišnou pozornost, neboť musel jsem již pospíchat, abych včas vstoupil do vozidla a dopravil se do své kanceláře.

Když navrátíl jsem se v hodinách již notně večerních (pozdržel jsem se totiž prošetřováním jakéhosi problému pro náš příběh nepodstatného) a před spánkem připravoval si večeři, zpozoroval jsem, že jedna z vidliček, o níž jsem byl přesvědčen, že ráno ještě nacházela se zcela vespod (rozumějte, jako každý správný pán domácnosti znám své přibory po paměti dle tvaru i materiálu), nějak vyhrabala se až na vrchol své přihrádky, přímo sousedící se lžicemi do polévky. Opět však jsem toho nedbal, únava klížila mé zraky a kalila můj rozum, a navíc co, příborník sebou při zavírání trhá, vše se v něm různě mele, proč by tomu měl kdo připisovat nějakou vážnost, nevím.

Toho dne odešel jsem brzy spat.

Den druhý

Zdály se mi sny podivné, na něž však nebyl jsem po procitnutí schopen zcela se rozpomenout. Vím jen, že roli v nich hrálo cosi kovového, divně mi to v uších šramotilo ještě chvílku s otevřenýma očima.

Opět provedl jsem svůj každodenní rituál, stěží jím zaujat. Cosi ve mně stále hlodalo, neměl jsem to ale čas řádně prozkoumat, neboť sny zatrchtile způsobily, že promeškal jsem první zařinčení budíku, a měl proto jen nemnoho času před minutou svého odchodu do roboty. Nepřítomně zhltal jsem snídani a při její přípravě jsem si stěží koutkem oka povšiml, že ona vidlička, řikejme jí V., se nějak přesunula do přihrádky blíže k nožům, ještě kousek jejího držátka přečuhoval přes kraj přepážky.

Zašoupl jsem přirozeně zásuvku hned, jak vyřídil jsem s ní své řízení, jmenovitě když vylovil jsem párátko do zubů, kde se mi zasekla trocha koláče, kterou jsem nemohl žádným způsobem jazykem vyšťourat. Do práce jsem dorazil pozdě, vůz komunální dopravy propíchl si na jakémsi bodáku gumu a já musel namísto pohodlného sezení dlouze utíkat. Když jsem se tak pachtil ke svému zaměstnání, nemohl jsem po nějakou chvíli z mysli vypudit představu zubaté vidličky zlomyslně propichující pneumatiku, ač kde se ta představa vzala a proč se mne tolik držela, bych říci nesvedl.

Přirozeně musel jsem přesčas odpracovat a nahradit tak své ranní

zameškání, takže opět jsem dorazil poněkud pozdě. Když bral jsem do ruky ostrý nůž na rozkrájení jablka, upozoroval jsem, že V. se již uhnízdila v přihrádce blíže k nožům. Nezdála se mi však jaksi spokojena, jako by plánovala ještě se hýbati, hnaná nějakým nutkavým pudem. Nevěnoval jsem tomu mnoho pozornosti a usedl se skvělou knihou sebraných milostných povídek do lenošky v obývacím pokoji, avšak stále mne něco od čtení vyrušovalo, jakési tiché hřmocením stěží nad hranicí slyšitelnosti. Nakonec jsem raději odešel do peřin, ač má směna začínala dalšího dne až v poledne, a měl jsem tedy ve zvyku dlouze ponocovat.

Snad díky této změně v mém obyčejném rytmu jsem opět nespal příliš dobře, stále se převaloval z místa na místo a nad něčím nejasným pomalu přemítal, ač nebyl bych schopen v životě vypovědět, jaké myšlenky že se mi to přesně honily hlavou.

Den třetí

Probudil jsem se časně, asi že jsem tak nečekaně brzy zalomil minulý den. Slunce ještě nevyšlo nad střechy a má okna zůstávala temná.

Nevadilo mi to. Prostě jsem si zapojil svou staříčkou lampičku a chvíli ještě si plánoval čísti, než abych se rovnou vypravil umýt a nasnídat. Pročetl jsem stěží jednu kapitolu, když tu, hu!, zaslechl jsem zašramocením jakési, nejspíše z kuchyně, avšak těžko říci. Pečlivě jsem natáhl slechy, abych snad zachytil další zvuky a mohl podle toho

poznati, odkud vlastně pocházejí.

Když se několik tuctů úderů srdce nic nedělo, povzdechl jsem si a vrátil se ke čtení. Snad jsem měl stále představivost příliš rozjitřenou nočním sněním, matně jsem si pamatoval, že cosi sebou hřmotilo i v mém spánku. Další vyrušení se již neozvalo a i to první jsem brzy vypustil z myslí, pohlcen svou četbou.

Po nějaké době jsem knihu zaklapl, omyl se a zamířil do kuchyně pro něco k snědku, než se odeberu na zastávku v naději, že se vůz tentokrát neopozdí. Vidlička V. se přimkla těsněji k hraně, za níž spočívaly nože, obrácená k ní hroty svými a obloukem k ostatním obyvatelům své přihrádky. Původně plánoval jsem ji sebrat a s její pomocí spořádat něco chlebových jednohubek, které jsem si předtím pečlivě nachystal, avšak když jsem na ni tak hleděl, cosi mi na tom přišlo nesprávného.

Ruka má tak raději hmátla po jedné její sousedce, ne tak pěkné sice, ale zase s o něco delšími bodci. Jako by na tom záleželo. Rozvážně jsem u knihy spolykal svou snídani a pak, stržen pro mne netypickým popudem pracovitosti, vyčistil jsem talíř i vidličku a vrátil je na jejich místa. Lžice ze vzdáleného korýtka notně vykukovaly a připadalo mi, že snad shlížely na V., avšak rychle jsem tu zbytečnou a směšnou myšlenku potlačil.

Vozidlo dopravního podniku tentokrát dorazilo včas, ač řidič byl notně nerudný, s tvářemi pročervenálými chladem. Nadával nejspíše a vysvětloval, že se budeme muset na cestu obejít bez kamen, prý se v nich v noci něco vzpříčilo a nikdo s tím nebyl s to nic provést. Smířlivě jsem pokýval hlavou, v duchu si jist, že nikdo ani žádné

snahy nepodnikl, dobře si vědom pořádků panujících v garážích městské dopravy. Ostatní cestující si místy stěžovali na zimu, avšak já měl svou knihu a vlastně je ani pořádně nevnímali.

V práci jsem byl jen stěží duchem přítomen, nějak jsem nemohl se na nic soustředit, myšlenky mi různě odbíhaly tam a zpět, bloudily střídavě ke knize a bůhvíproč také k příborníku. Naštěstí jsem neměl nic důležitého na starost, takže si mé liknavosti nikdo nepovšiml a já se mohl dosti brzy opět odebrat domů. Topení stále nefungovalo, jak jsem ostatně čekal. Téměř nikdo si již nestěžoval, všichni zdáli se smířeni. Ozvalo se jen pár zpružených hlasů, jak už to bývá v lidské povaze.

Jak jsem se blížil k domovu a zápletka povídky, již jsem právě dočítal, ke svému závěru, má nálada se zostřovala a zlepšovala, zmizela ta podivná sedavá mlha z mého pracoviště. Snad tam byl nějaký divný vzduch, pomyslel jsem si a do paměti si uložil, abych si tam napříště dobře vyvětral. Slyšel jsem nedávno v rozhlase cosi o otravě oxidy v uzavřených místnostech a nehodlal riskovat, že se něčemu takovému vystavím.

Vstoupil jsem do svého potemnělého bytěčku a rozžal světla. Hnán náhlým popudem, rozhodl jsem se spořádat zbytek pudingu, jež jsem si již nějakou chvíli schovával a hrozilo, že se brzy zkazí. Když bral jsem z šuplíku lžící, vidlička V. provinile sklouzla zpět z předělu mezi své soudružnice, zdálo se, že před mým vpádem byla již velkou svou částí překlopena na stranu druhou.

Zakroutil jsem nad tím hlavou a jal se stoupat po úzkých schodech vedle kotelny do patra, kde mám pracovnu a ložnici. Trochu jsem se

u toho zadýchal, nejspíše v důsledku nepříliš dobrého spánku minulých dní. I napadlo mne, že možná stárnu, ale jen jsem se tomu zasmál; otec můj po těchto schodech také šplhal, a to mu bylo ke konci jeho života daleko více než nyní mně.

Pročetl jsem si několik zpráv v novinách, avšak nenašel jsem nic zajímavého. Puding rovněž chutnal nevalně, snad měl jsem jej sníst předcházejícího dne, kdy byl čerstvější. Bylo ovšem možné, že ani to by nepomohlo, koneckonců jsem jej měl v chladnici už... vlastně jsem ani nevěděl, jak dlouho. Dostatečně na to, aby získal nedobrou chuť, zdálo se. Neschopnost udržovat si přehled nad vlastními zásobami krmiva je jednou z nectností a strastí starých mládenců.

Ač jsem nebyl příliš unaven, časně jsem ulehл do postele. Nějakou dobu jsem si ještě četl své romantické povídky, právě jsem se nacházel u jedné obzvláště lákavé, avšak zanedlouho mi klesla kniha na čelo a já odeplul do objetí spánku.

Den čtvrtý

Vzepjal jsem se na posteli, náhle probuzen z nějakého strašlivého snu. Lůžkoviny jsem měl rozkopané všude kolem sebe, peřinu zčásti na zem shrnutou. Shodil jsem nohy na zem a malátně se postavil, hlava se mi mírně motala. Cáry snu odplouly z mého vědomí, až nakonec zmizely úplně. Nevybavoval jsem si nic z děje své můry, avšak stále jsem částečně cítil strašlivé obavy a nervositu z něčeho neurčitého,

jako bych snad očekával nějakou důležitou událost či se sám chystal k nějakému riskantnímu činu, aniž bych nyní tušil, o co vlastně šlo.

Opatrně se opíraje o stěnu sešel jsem do přízemí, ale nejasnost v hlavě již ustupovala, snad šlo jen o dočasnou zmatenost v důsledku příliš živého snu. Napil jsem se dvou sklenic ledové vody, abych si vyčistil myšlenky, a pak se rozhodl pořídit chleba s máslem a sýrem, který mi věnovali spolupracovníci k mým nedávným jmeninám.

Rozevřel jsem zásuvku a spatřil V. pohodlně uvelebenou v přihrádce pro nože. Dlouho jsem na ni hleděl a má stále patrná nervosita se pomalu, laskavě rozplývala, jako se ztrácí kostka ledu v lahodném moku. Uvolnil jsem se a konečně jsem pocítil, jak ze mne odcházejí poslední zbytky vlády, již nade mnou onen neblahý sen měl. Nepřítomně jsem zásuvku opět zavřel.

Až pak jsem si uvědomil, že jsem úplně přeskočil svůj ranní rituál a ani si neomyl tvář, ani si zuby neobjel kartáčkem. Zahanben jsem se to vydal napravit, teď když jsem měl hlavu zase jasnou.

Očištěn a občerstven vydal jsem do práce, z popudu jsem se rozhodl jít pěšky, neboť mne noční běs probudil natolik časně, že bych stihl začátek své směny i loudavou chůzí, a jinak jsem neměl příliš co na práci. Noviny přicházely až později a na čtení povídek jsem nějak neměl tu správnou náladu.

V práci jsem se zdržel velmi dlouho do noci, jacísi neumětelové porouchali jedno ze zařízení a já strávil hodiny marnými snahami uvést jej zpět do chodu. Nemálo jsem zklamal svého nadřízeného i sama sebe, takže když mne pro změnu zcela přetopený vůz s upoceným, klejícím řidičem dopravil domů, jen jsem se odbelhal do

postele a okamžitě upadl v hluboký spánek, stěží jsem stačil vyklouznout z šatů.

Den pátý

Z nejasných snů mne vytrhlo šílené rachocení, které snad hrozilo zbořením celého domu. Byl to pro mne naprostý šok, neboť jsem právě ve spánku prožíval cosi velice příjemného, ač bych nebyl schopen přesně popsat, o co šlo.

Zmateně jsem se rozhlížel kolem sebe, neschopen nic řádně rozpoznat. Jako bych měl mlhu před očima, slepě jsem pátral rukama, než jsem našel známé okraje postele a vzepřel se o ně. Hlavou jsem se udeřil o polici na knihy, což mně naštěstí částečně vyhnalo opar z myšlenek.

Rachocení se ozvalo znovu, jako by Bůh třásl světem tam a zpět v rychlém sledu. Kovové řinčení nabíralo na síle v podivně pravidelném rytmu, děsivé skřeky mého domu se stále stupňovaly. Položil jsem si dlaně přes uši, avšak nepomohl jsem tak ničemu, jen jsem ztratil oporu postranic postele a pomalu se překotil zpět od peřin, kde jsem se beznadějně zamotal, jak jsem klátil nohama ve snaze se postavit.

Nakonec se mi to nějak podařilo, ač kdybych vám měl vypovědět jak, pochybuji, že bych to svedl. Odpotácel jsem se ke schodům, chovaje v sobě zasunutou obavu, že se mi nezdaří je slézt v takovém třesání.

Právě když jsem se pomalu, s využitím dětské metody čtyř končetin, ocitl v jejich polovině, hřmot i pohyb náhle ustaly, jako když utne. Nepřirozený klid zachvátil celý příbytek. Dopravil jsem se do kuchyně a uviděl všechny zásuvky mé skříňky do různé míry vysunuty ven. Jen ta s vidličkou V. byla pevně zavřena.

Hmátl jsem po ní se záměrem nakrájet si chléb, avšak tu mi došlo, co se v ní muselo dít; události celé noci najednou nabraly smyslu a já pocítil, jak se mi do tváře dere ruměnc. Rychle jsem stáhl ruku a schoval ji za záda.

Do práce jsem raději odešel o hladu, jen jsem spláchl zbytkový hlavobol trochou vody v průzračné sklenici. Plánoval jsem ještě něco uklízet, avšak kupodivu se nic neocitlo v důsledku nočního řádění mimo své místo. Přičítal jsem to božské prozřetelnosti a vyloudal se ven.

V práci pohrával jsem si nepřítomně s madlem zásuvky u svého stol ku a v podstatě vcelku neudělal nic jiného. Víím, že to někteří z mých spolupracovníků zpozorovali, snad si i za mými zády cosi šuškali, ale nějak jsem se nemohl přinutit, aby mi na tom skutečně záleželo. Stejně jsem tu včera dřel zcela zbytečně jako soumar snad až do půlnoci, tak ať mi všichni prominou, když si to dnes vykompensuji trochou odpočinku po probdělé noci. Vzpomněl jsem si na zuřivé třesení, nepochybně vycházející z příborníku, a do tváře se mi opět vloudil ruměnc.

Domů jsem se vypravil brzy, u nadřízeného jsem se zpola vymluvil na zdravotní obtíže. Ihned po vstupu mi padly zraky na jediný zavřený šuplík, avšak z důvodů zcela pochopitelných jsem se jej ani

nedotkl. Namísto toho jsem si prostě rukama natrhal chleba, jako nějaký středověký sedlák, a brzy se odebral na kutě, zmožen jakousi příjemnou, klíživou únavou.

Den šestý

Spaní mé opět nenabylo velké valnosti. Neklidně jsem se převaloval tam a zpět po svém úzkém loži, burcován nepříjemnou nejistotou neznámého původu, až jsem se nakonec v náhlém, srdcervoucím šoku vymrštil a hlavou se udeřil o trám nad pryčnou visící, lebku si téměř rozklenul, a opět se zhroutil do peřin. Něco jsem tak ještě strávil v polovědomém zmatení, ač mi lebka na svém vrcholu pulsovala nesnesitelnou bolestí.

Když už jsem to dále nevydržel, sešel jsem opatrně, neochoten pro protáčející se zraky omylem se zřítit, do patra níže a nalil si do vlasů z kohoutku notně chladné vody. Utrpení nezmizelo, leč alespoň částečně ustoupilo, s čímž jsem se protentokrát spokojil, poněvíc proto, že mi ostatně ani nic jiného pořádně nezbyvalo.

Vydal jsem se do kuchyně, prošel přes práh, téměř zakopl, když tu – uviděl jsem to!

Zásuvka byla takřka z lože svého vyrvána, zuřivě jakoby dokořán rozevřena. Vrhł jsem se k ní a úděsem oněměł. Nože všechny jaksi shlukly se k sobě kolem jediného, menšího, zatímco nebohá má vidlička V. byla zpět mezi svými, co nejdále od prodloužené přihrádky se držela, stulena u stěny směrem k lžicím, se zuby